

รายงานการวิจัย
เรื่อง

ศึกษาการนำรำมอญไปใช้ในประเพณีจังหวัดปทุมธานี
The Study of Using Mon Dance in Pathum Thani Province's
Tradition

อาจารย์ ดร.ดุสิตธร งามยิ่ง

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ.2559

รายงานการวิจัย
เรื่อง

ศึกษาการนำรำมอญไปใช้ในประเพณีจังหวัดปทุมธานี

The Study of Using Mon Dance in Pathum Thani Province's
Tradition

อาจารย์ ดร.ดุสิตธร งามยิ่ง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

พ.ศ.2559

หัวข้อวิจัย	ศึกษาการนำรำมอญไปใช้ในประเพณีจังหวัดปทุมธานี
ชื่อผู้วิจัย	อาจารย์ ดร.ดุสิตธร งามยิ่ง
หน่วยงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ปี พ.ศ.	2559

บทคัดย่อ

การทำวิจัยเรื่อง ศึกษาการนำรำมอญไปใช้ในประเพณีจังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์
ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของรำมอญในจังหวัดปทุมธานี 2. เพื่อศึกษาการรำมอญในจังหวัด

ปทุมธานี 3. เพื่อศึกษาการนำรำมอญไปใช้ในประเพณีจังหวัดปทุมธานี วิธีการดำเนินการวิจัย ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี โดยการศึกษาจากเอกสาร หลักฐาน และข้อมูลภาคสนาม จากการสังเกต สัมภาษณ์ สันทนากรกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนทั้งหมด 100 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้รู้ 20 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติ 40 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ไม่มีโครงสร้าง และแบบ สันทนากรกลุ่ม การตรวจสอบข้อมูลโดยการใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า และนำเสนอ ผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นมาของรำมอญในจังหวัดปทุมธานี เริ่มตั้งแต่การอพยพของชาวมอญที่หนีสงครามในสมัยอยุธยาจนถึงรัตนโกสินทร์ จากเมืองเมาะตะมะเข้ามาอยู่สามโคก จังหวัดปทุมธานี ส่วนการรำมอญในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านกระบวนการทำรำมีทั้งหมด 12-13 กระบวนทำรำ ด้านทำนองเพลง ดนตรี เดิมมี 10 เพลง แต่ปัจจุบันได้เพิ่ม อีก 2-3 เพลง รวมเป็น 12-13 เพลงรำมอญ วงปี่พาทย์มอญใช้ในการบรรเลงประกอบรำมอญ ด้านการแต่งกาย จะแต่งตามลักษณะวิถีของชาวมอญ เช่น ถ้าเป็นงานมงคลจะใส่สีสดใส ถ้าเป็นงานศพ จะใส่ชุดสีดำ หรือขาวดำ ผมเกล้ามวยสวมเสื้อคอกลมแขนกระบอก นุ่งผ้าถุงและมีผ้าคล้องคอหรือพาดไหล่ ถ้าเป็นผู้ชายจะสวมเสื้อคอปิดแขนยาว นุ่งโสร่ง มีผ้าพาดบ่า ด้านผู้แสดง ส่วนใหญ่จะใช้ผู้หญิงแสดง จำนวน 6-12 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การว่าจ้าง ด้านระยะเวลาในการรำ ขึ้นอยู่กับดนตรีบรรเลง และด้านพิธีกรรม จาริต ประกอบด้วย ก่อนการแสดงจะมีการบูชาครู เครื่องบูชาครู ประกอบด้วย ดอกไม้ ธูป เทียน เงินกำนล จัดใส่พานพร้อมด้วย เหล้า บุหรี่ น้ำ เพื่อขอความเป็นสิริมงคล พอเริ่มต้นแสดง ถ้าเป็นงานศพผู้แสดงจะต้องกราบพระ 3 ครั้ง ไหว้ศพ 1 ครั้ง ไหว้ดนตรี 1 ครั้ง และไหว้คนดู 1 ครั้ง แล้วเริ่มรำ พอรำเสร็จก็จะไหว้ศพอีก 1 ครั้ง ถ้าเป็นงานกิจกรรมประเพณีอื่นๆ นักแสดงจะไหว้ผู้ชมก่อนและหลังแสดง สำหรับการนำรำมอญไปใช้ในประเพณีจังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจุบันนิยมนำรำมอญไปใช้ในประเพณีงานศพ เนื่องจากมีกระบวนการรำ ที่เชื่อมโยงสุขภาพเรียบร้อยสวยงามตามจารัตินิยม ประกอบกับมีค่านิยมมาตั้งแต่สมัยโบราณว่ารำมอญเป็นของสูง ถือว่าเป็นเครื่องเซตชูเกียรติ โดยเฉพาะงานศพพระหรือเจ้านายชั้นสูง นอกจากนี้รำมอญยังนิยมนำไปใช้ใน กิจกรรม ประเพณี อื่นๆ ในจังหวัดปทุมธานี เช่น ประเพณีต้อนรับผู้มีเกียรติ ประเพณีสงกรานต์ งานของดีเมืองปทุมฯ งานกาชาดจังหวัดปทุมธานี เป็นต้น

Research Title	The Study of Using Mon Dance in Pathum Thani Province's Tradition
Author	Dr.Dusittorn Ngamyang
Faculty	Performing Arts : Faculty of Humanities and Social Sciences
Year	2016

Abstract

This investigation of Mon Dance is focused on using in Pathum Thani Province's tradition and has the following objectives: 1) to study the background of Mon dance in Pathum Thani Province; 2) to study Mon dance in Pathum Thani Province; 3) to study of using Mon Dance in Pathum Thani province's tradition. This qualitative research was conducted in Pathum Thani provinces (the central of Thailand). Data was collected from documentary study and field data by means of observation, interview and group discussion. Workshops were also held with a total of 100 attendees, comprised of 20 key informants, 40 casual informants and 40 general informants. Data was validated using a triangulation technique and findings are presented using descriptive analysis.

The results of the studied showed that the historical background of Mon dance in Pathum Thani Province initiated during the war evacuation from Martaban (south of

Burma) to settle down in Sam Khok, Pathum Thani Province in Ayutthaya period to Rattanakosin. The study found that Mon dance typically consists of 12-13 dancing process. The melodies have 12-13 songs. Piphat Mon (Mon traditional music ensemble) was used in the performance. The costume was dressed in Mon traditional. The performers were 6-12 women and depending on the employer's demands. Length of the performance varied from the duration of music orchestration. Rituals and Customs were paying homage to teachers before the performance. The offerings were composed of flowers, incense sticks, candles, money gifts which were well arranged on a tray with pedestal, and also liquors, tobaccos and pure water for asking propitiousness. To using Mon Dance in Pathum Thani Province's tradition was found that it commonly performed in the funeral ceremonial tradition at present because the physical postures of the performance were graceful and exquisite as approved conservative. In addition, the value since the ancient time had believed that Mon Dance was the sacred thing considered as the dignity glorification especially for funeral ceremonies of priest or royal hierarchy classes. However, Mon dance was continued to use in the traditions associated with Mon people activities in Pathum Thani Province for instance customary welcome for honor guest and Songkran Festival.